

obmezení nezletilých nepominutelných dědiců na povinný díl, a tu musí býti podle § 784 obč. zák. z úřadu sepsáno a odhadnuto veškeré pozůstalostní jmění, což znamená právě, že musí býti sepsán inventář. Neprávem poukazují stěžovatelé k předpisům §§ 804 obč. zák. a § 92 nesp. říz. Nemají-li býti tato ustanovení v rozporu s § 784 obč. zák., nelze je vykládati jinak, než že inventář musí býti sepsán na návrh nepominutelného dědice i v případech, kdy nebyl výslovně obmezen na díl povinný, avšak není vyloučeno, že byl ustanoveními poslední vůle na povinném dílu zkrácen, dále že se svéprávný nepominutelný dědic může zákonného nároku na sepsání inventáře vzdáti. Že se zákonní zástupci nesvéprávných nepominutelných dědiců mohou platně vzdáti sepsání inventáře jen se svolením poručenského soudu, ustanovuje § 233 obč. zák., o udělení tohoto schválení nebylo však zakročeno, aniž byly pro ně udány důvody. Nařízení, by byl sepsán inventář, musilo býti ponecháno v platnosti.

Čís. 10146.

Nepořádnost a obmyslnost držby.

Bezelstný držitel nemovitosti není zodpověden za zavazení nemovitosti.

(Rozh. ze dne 18. září 1930, Rv I 1518/29.)

Žalobci koupili smlouvou ze dne 1. března 1923 od manželů C-ových pozemek č. kat. 244/1, při čemž předpokládali, že zároveň s ním kupují i ostrůvek, jenž se však zatím stal zvláštní parcelou č. kat. 21 a byl vlastnický připsán žalované Růženě C-ové. Žalobou, o niž tu jde, domáhali se žalobci na žalované vkladu vlastnického práva k č. kat. 21 a výmazu všech břemen, jimiž tento pozemek byl po 1. březnu 1923 zatížen. Oba nižší soudy uznaly podle žaloby, odvolací soud z těchto důvodů: Tvrzení žalované, že je nemožností odevzdati sporný pozemek bez závad, jest nepřipustnou novotou, nejde ani o objektivní, absolutní nemožnost, a nebylo žalované rozsudkem uloženo odevzdati sporný pozemek bez závad vůbec, nýbrž jen těch, které se dostaly do pozemkové knihy po smlouvě, podle níž jest vloženo vlastnické právo žalované k spornému pozemku (§§ 335 a 1323 obč. zák.). Odvolací soud sdílí právní názor prvního soudu, že žaloba, o niž tu jde, jest žalobou vlastnickou, správně žalobou z domnělého vlastnictví žalobců ve smyslu § 372 obč. zák. Podle rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 24. října 1922, Rv I 529/22, čís. sb. 1937, jest žalobu toho, kdo se domáhá, by mu byly připsány pozemky jím užívané, připsané však omylem na jiného, posuzovati podle zásad o žalobě z domnělého vlastnictví (§ 372 obč. zák.). O takový případ tu jde. Podle právoplatného rozsudku prvního soudu ze dne 19. prosince 1928, jehož jest napadený rozsudek jen logickým důsledkem, nedokázala tehdejší žalobkyně, nyní žalovaná, že drží pozemek č. kat. 21 bezelstně a na základě pravého titulu, nemůže se proto dovolávati ani § 440 obč. zák. Naproti tomu v souzeném sporu

zdařil se žalobcům důkaz, že nabyli držení pozemku bezelstně, na základě pravého titulu a pravým způsobem.

Nejvyšší soud vyhověl dovolání žalované potud, že zamítl žalobu, pokud se domáhala výmazu závad v žalobě jednotlivě uvedených, po případě dalších závad, jimiž byla nemovitost zatížena do 12. února 1929, jinak dovolání nevyhověl.

Důvody:

Pokud jde o část žalobní prosby, již se žalobci domáhají výroku, že vklad vlastnického práva k parcele č. kat. 21 jest neplatný a že žalovaná má jim vydati listinu způsobilou ke vkladu práva vlastnického pro ně, jinak že by zápis byl proveden na základě rozsudku, posoudil odvolací soud věc správně a stačí odkázati na důvody odvolacího rozsudku, který se výslovně dovolává názoru vysloveného v rozhodnutí čis. 1937 sb. n. s. Dovolatelka se snaží dovoditi, že vzhledem k výpovědi svědka B-a jest dospěti k závěru, že úmysl stran nesměřoval k postupu celých parcel, a že pro nesouhlas nedošlo k platné smlouvě. Ale soudy nižších stolic, oceňující výsledky dokazování, přihlížely i k výpovědi tohoto svědka a k obsahu legalizačního protokolu. Dovolací vývody jsou v tomto směru vlastně jen pouhým v dovolacím řízení nepřipustným brojením proti tomu, jak soudy nižších stolic zhodnotily výsledky provedených důkazů. Vychází-li se však ze skutkových zjištění soudů nižších stolic, jest tato část žalobní prosby zákonem odůvodněna a nemohlo býti v tomto směru dovolání vyhověno. Pokud však jde o povinnost žalované k odbřemenění parcely č. kat. 21, nelze s názorem odvolacího soudu úplně souhlasiti. Jak zjištěno, byla tato parcela jen omylem při sepisu smluv ze dne 1. března 1923 ponechána u kmenového statku; když pak žalovaná při nabytí kmenového statku a i později zatěžovala jej právy zástavními a reálním břemenem výměnku, byla na základě prosté skutečnosti, že parcela č. kat. 21 nebyla od mlýna oděpsána, spoluzatížena i tato parcela. Odvolací soud dovozuje povinnost žalované k výmazu závad prostě poukazem k §§ 335 a 1323 obč. zák. Ale k použití těchto předpisů nestačí, že žalovaná neměla důvodu k nabytí vlastnického práva k této parcele, že její knihovní držba nebyla ohledně této parcely podle § 316 obč. zák. pořádná, nýbrž bylo by třeba, by její držba byla obmyslná. Nepořádnost držby a její obmyslnost nejsou pojmy totožné, a jest oba pojmy rozlišovati. Jak mimo jiné v rozhodnutí čis. 6689 sb. n. s. bylo dovozeno, jest bezelstným držitel, který ani neví, že se dopouští bezpráví, přivlastňuje si věc, a který zároveň nezná skutečností, z nichž se toto přesvědčení podává. Podle § 328 obč. zák., který stanoví domněnku pro bezelstnost držby, jest na žalobcích, by dokázali, že žalovaná, zatěžujíc parcelu knihovními právy, věděla, že se dopouští bezpráví, nebo že při nejmenším musila při náležité dbalosti o tom zvědět. Ale soud první stolice výslovně zjistil, — a zjištění to nedoznalo v druhé stolici změny —, že ani Matěj C. ani žalovaná neměli až do konce 1926 nebo počátku 1927, kdy ing. Ř. přišel ohledně pracely č. kat. 21 na neshodu knihy pozemkové se skutečným stavem, záležející v tom směru,

že parcela tato jest k mlýnu připsána, ale žalobci užívána, vůbec vědomosti o tom, že parcela č. kat. 21 zůstala připsána při mlýnu. V zjištěných okolnostech není ani podkladu pro závěr, že se žalovaná v tomto období jen svou vlastní nedbalostí octla a zůstala v této nevědomosti. Vždyť i žalobcům ušla neshoda knihovního stavu se stavem skutečným. Jest tedy míti držbu žalované až do odhalení neshody stavu knihovního se stavem skutečným za bezelstnou. Ale dovolatelka zůstala i na dále, až do 12. února 1929 bezelstnou. Přihlédnutí jest ke všem okolnostem případu. Dovolatelce nelze ani v tomto období přičítati obmyslnost, třebaš kolnu zřídili a postavili žalobci, ona se mohla dovolávati svědectví svého otce, zároveň tchána, pokud se týče otce žalobců, podle něhož se nesběhl omyl při vyhotovení trhových smluv ze dne 1. března 1923. Šlo by s hlediska otázky, zda jest v tomto období míti dovolatelku za obmyslnou, příliš daleko, kdyby se jí ukládala povinnost počítati s tím, že soud nebude věriti svědectví jejího otce. Teprve od 12. února 1929, kdy v jejím sporu s nynějšími žalobci C 220/28, oceněném na 2.000 Kč, bylo konáno v její přítomnosti odvolací jednání a rozsudkem odvolacího soudu byla její žaloba na odevzdání parcely č. kat. 21. a na vyklizení kůlny (cementárny) na ní stojící právoplatně zamítnuta, nelze ji již pokládati za bezelstnou. Proto ohledně doby ode dne 1. března 1923 až do dne 12. února 1929 nepřicházejí předpisy §§ 335 a 1323 obč. zák. v úvahu. Naopak jest ohledně tohoto období přihlížeti k § 329 obč. zák., podle něhož bezelstný držitel může věc, kterou drží, již z důvodu bezelstné držby, nezodpovídaje za to, podle libosti upotřebiti, spotřebovati, ano i zničiti. Nemůže proto býti žalovaná činěna zodpovědnou za to, že nakládala v řečeném období s parcelou č. kat. 21 jako se svým vlastnictvím. K nakládání s věcí, k němuž jest jinak jen vlastník oprávněn, patří dozajista i její zavazení (srov. Stubenrauchův Komentář výklad § 329 obč. zák., vydání 8, str. 397 a 398). Proto nemůže býti žalovaná strana činěna zodpovědnou za zatížení parcely čís. kat. 21 v ten rozum, že by žalobci byli oprávněni na ní žádati, by dala závady v tomto období vzešlé ohledně této parcely vymazati. Není proto tento nárok žalobců v zákoně odůvodněn a bylo v této části dovolání vyhověti, kdežto ohledně doby pozdější nebylo dovolání vyhověno, ježto, počínajíc dnem 13. února 1929, byla knihovní držba parcely č. kat. 21 na straně dovolatelčiny již obmyslná. K vůli úplnosti se podotýká, že tímto rozsudkem jest rozhodnuto jen o povinnosti vydati vkladnou listinu a o povinnosti depurační, nikoli též o poměru žalobců jako osob jen věcně ručících proti reálně oprávněným, aniž o jejich poměru k vlastní za sporné závady osobně ručící smluvní straně.

Čís. 10147.

Služební poměry železničních zaměstnanců.

Pro osvobození od podúřednické zkoušky přichází v úvahu jen skutečná, nikoliv i fiktivní služební doba patnácti definitivních služebních let.

(Rozh. ze dne 18. září 1930, Rv II 614/29.)